

P6_TA(2005)0117

Bulgarijos paraiška tapti Europos Sąjungos nare

Europos Parlamento rezoliucija dėl Bulgarijos paraiškos tapti Europos Sąjungos nare (2005/2029(INI))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į 1995 m. gruodžio 14 d. Bulgarijos Respublikos pateiktą paraišką stoti į Europos Sąjungą,
 - atsižvelgdamas į 1997 m. Komisijos nuomonę dėl Bulgarijos paraiškos stoti į Europos Sąjungą,
 - atsižvelgdamas į reguliarius Komisijos pranešimus dėl Bulgarijos pažangos rengiantis narystei 1998 – 2004 metais ir į Komisijos strategijos dokumentą dėl plėtros proceso pažangos (KOM(2004)0657–C6-0150/2004),
 - atsižvelgdamas į 2004 m. gruodžio 16-17 d. Briuselio Europos Vadovų Tarybos išvadas,
 - atsižvelgdamas į visas Europos Parlamento rezoliucijas ir pranešimus nuo prisijungimo proceso pradžios iki šiol,
 - atsižvelgdamas į 2005 m. vasario 22 d. Komisijos nuomonę dėl Bulgarijos ir Rumunijos prašymų stoti į Europos Sąjungą (KOM(2005)0055),
 - atsižvelgdamas į Bulgarijos Respublikos ir Rumunijos stojimo į Europos Sąjungą sutarties projektą,
 - atsižvelgdamas į pasikeitimą laiškais tarp Europos Parlamento pirmininko ir Tarybos pirmininko dėl visiško Europos Parlamento dalyvavimo bet kokiame svarstyme dėl vienos iš Stojimo sutarties apsaugos nuostatų pritaikymo,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 45 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Užsienio reikalų komiteto pranešimą ir Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto nuomonę (A6-0078/2005),
- A. kadangi Bulgarija 1995 m. gruodžio 14 d. pateikė paraišką stoti į Europos Sąjungą, 1997 m. liepos 16 d. oficialiai buvo pripažinta kandidate, 2000 m. vasario 15 d. pradėjo derybas ir 2004 m. gruodžio 14 d. sėkmingai užbaigė stojimo derybas,
- B. kadangi mūsų bendras tikslas yra siekti, kad Bulgarija patenkinamai užbaigtų savo pasirengimą siekdama 2005 m. balandžio 25 d. pasirašyti Stojimo sutartį ir 2007 m. sausio 1 d. įstoti,
- C. kadangi Bulgarija toliau atitinka politinius kriterijus ir tikimasi, kad galės patenkinti visus narystei keliamus reikalavimus numatytu laiku,

- D. kadangi Europos Parlamentas nuolat palaikė požiūrį, kad Bulgarijos įstojimas turėtų priklausyti tik nuo jos pačios nuopelnų ir neturėtų būti susijęs su bet kurios kitos šalies kandidatūra,
1. sveikina 2004 m. gruodžio 17 d. Europos Vadovų Tarybos sprendimą, kuriuos derybos su Bulgarija buvo sėkmingai užbaigtos, po daugelio derybų metų ir pasirengimo prisijungti, tokiu būdu užtikrinant, kad Bulgarija yra kelyje 2007 m. sausio 1 d tapti ES nare;
 2. pritaria Tarybos išvadai, kad Bulgarija bus pajėgi prisiimti visus narystės įsipareigojimus ir tuo tikslu ragina Bulgariją, atsakant į paskutiniame Komisijos reguliariajame pranešime nustatytus ir paskutinėse Parlamento rezoliucijose paminėtus trūkumus, sėkmingai ir laiku tęsti pažangą ir visas būtinas reformas tuo panaikinant bet kokią galimybę taikyti apsaugos straipsnius;
 3. pažymi, kad puikus progresas iki šiol buvo įmanomas nuoseklaus visų Bulgarijos vyriausybių politinio nusiteikimo ir Bulgarijos žmonių pasitikėjimo ir sugebėjimo greitai atgauti jėgas siekiant ir priimant būtinus pokyčius dėka;
 4. sveikina daugelį įstatyminių ir konstitucinių pokyčių, kurių Bulgarija ėmėsi paskutiniaisiais metais, ir pabrėžia būtinumą praktiškai įgyvendinti reformas, kad jų nauda būtų plačiau juntama;
 5. pripažįsta Bulgarijos įnašą į platesnio Pietryčių Europos regiono stabilumą ir besitęsiantį vaidmenį, kurį ji gali vaidinti padėdama skatinti regioninį saugumą ir gerovę;

Politiniai kriterijai

6. pastebi Bulgarijos demokratiškas institucijų stabilumą, naują politinių partijų įsipareigojimą dėl veiksmingų politinių koalicijų ir 2005 m. vasario 18 d. Konstitucijos pataisų priėmimą visuotiniu sutarimu, taip pat naujo Politinių partijų įstatymo priėmimą 2004 m. gruodžio mėnesį;
7. tikisi, kad Komisija reguliariai praneš Parlamentui apie Bulgarijos prisiimtų įsipareigojimų įgyvendinimą, o tuo atveju, jei bus nutarta, jog apsaugos sąlygą reikėtų panaikinti, bus atsižvelgiama į Parlamento nuomonę;
8. pripažįsta, kad teisminė reforma bus svarbiausias faktorius Bulgarijai rengiantis stojimui bei nustatant tikrą pasitikėjimą nacionalinėmis institucijomis ir procesais, su svarbiais besisiekiančiais padariniais kitose srityse, taip pat Bulgarijos santykiuose su kitomis šalimis; todėl pritaria kritiškiems žingsniams, kurių ėmėsi Bulgarija, tokiems kaip neseniai priimtos teisėkūros, administracinės ir organizacinės priemonės, ypač Tarpininkavimo įstatymas, Nacionalinė baudžiamojo proceso reformos koncepcija ir Bendra deklaracija dėl bendradarbiavimo reformuojant baudžiamąją teisę;
9. ragina toliau spręsti rūpimus dalykus dėl ikiteisminės teismo proceso stadijos ir prokuroro vaidmens, kad būtų užtikrintas skaidrus, atsakingas ir efektyvus tyrimo tarnybų ir prokuratūros darbas ir sukurti patikimi mechanizmai atleisti iš darbo korumpuotus ir nekompetentingus teisėjus, prokurorus ir tyrėjus; šiuo atžvilgiu apgailestauja, kad dabartinio parlamento darbotvarkėje nėra numatytos baudžiamosios teisėtvarkos

reformos, numatančios visiškai naujų baudžiamojo proceso kodeksų sukūrimą, patvirtinimo, kadangi nepavyksta užtikrinti pakankamos daugumos; todėl primygtinai reikalauja, kad Bulgarijos parlamentas šioje srityje ir toliau tęstų savo daug žadančias pastangas;

10. ragina daryti tęstinius, apčiuopiamus žingsnius reformuojant policiją, kad ji galėtų veiksmingai spręsti organizuoto nusikalstamumo, prekybos žmonėmis ir korupcijos problemas, tuo pačiu pripažįsta pažangą, kurios, kaip patvirtino Europolas, Vidaus reikalų ministerija jau pasiekė kovoje prieš aukšto lygio nusikaltimus, ir ypač sveikina įstatymo dėl nusikalstamu būdu įgyto turto konfiskavimo priėmimą 2005 m. vasario mėnesį; ragina Bulgarijos valdžios įstaigas įgyvendinti dar daugiau tvirtų priemonių, nukreiptų prieš pinigų plovimą ir su juo susijusį piktnaudžiavimą finansinėmis institucijomis;
11. sveikina Bulgariją, kad joje 2005 m. vasario 2 d. buvo išleistas leidinys „Romų integracijos dešimtmetis“, ir pripažįsta Bulgarijos įsipareigojimą integruoti romus priimant išsamius antidiskriminacinius teisės aktus; džiaugiasi, kad buvo sukurta nacionalinė programa, skirta gyvenimo sąlygų miesto rajonuose, kuriuose didžiąją gyventojų dalį sudaro romai ir kitos etninės mažumos, gerinimui, bet ragina efektyviau įgyvendinti praktines ir esmines priemones, ypač tas, kurios nukreiptos į išsilavinimo trūkumo ir aukšto nedarbo lygio romų bendruomenėje panaikinimą; taip pat pabrėžia, kad gyvenimo sąlygoms pakelti ir pagerinti tinkamai finansuojamos atnaujinimo strategijos dalimi turi būti infrastruktūrinės priemonės, reikalauja atkreipti dėmesį į poreikį nediskriminuojant užtikrinti sveikatos apsaugą bei teikti viešąsias ir socialines paslaugas; pabrėžia, kad sėkminga romų bendruomenės integracija priklauso nuo to, ar romams bus užtikrinta galimybė aktyviai dalyvauti kuriant ir taikant šių tikslų siekiančias strategijas bei programas;
12. pritaria 2004 m. birželio mėnesį patvirtintai strategijai dėl moksleivių iš mažumų bendruomenių švietimo, tačiau pažymi, kad atskirtas švietimas vis dar yra daugelio čigonų vaikų gyvenimo realybė, o tai užkerta kelią kokybiškam švietimui; ragina Bulgarijos valdžios institucijas užtikrinti, kad politikoje priimti įsipareigojimai pašalinti švietimo trūkumus ir atskirimą būtų įgyvendinti ir tam būtų skiriamos reikiamos lėšos, leidžiančios paremti nacionalinių mažumų kalbinį ir kultūrinį tapatumą;
13. ragina Komisiją pastebimai pagerinti su romais susijusias Komisijos programas ir pažymi, kad, anot 2004 m. gruodžio mėnesio EMS *ES Phare paramos čigonų mažumoms apžvalgos*, programų valdymas susikomplicavo dėl personalo trūkumų, kaitos ir prastų administracinių ir absorbavimo gebėjimų, nedarbo klausimai daugiausia buvo neliesti, ir nepakankamai išteklių buvo skirta sveikatos projektams bei informacijos apie sveikatą teikimui;
14. sveikina Nacionalinės strategijos ir Veiksmų plano, skirtų gatvės vaikų teisių apsaugai, priėmimą ir dabar reikalauja juos visiškai įgyvendinti panaudojant atitinkamus finansinius ir žmogiškuosius išteklius, kad vaikų aprūpinimas ir šios pačios jautriausios visuomenės dalies gyvenimo sąlygos būtų praktiškai ir matomai pagerinti;
15. pažymi, kad institucijose esančių vaikų atžvilgiu reikia žymiai didesnės progreso Bulgarijos deinstitutionalizavimo plane; todėl ragina Bulgariją sustiprinti savo pastangas šioje srityje ir pakartoja reikalavimą turėti vieną, gerai finansuojamą ir išteklių

nestokojančią vyriausybės įstaigą, kuri užtikrintų, kad vaiko gerovės reformos būtų veiksmingai įgyvendintos; ragina į šią sritį nukreipti didesnę Komisijos pagalbą;

16. ragina Bulgariją atkreipti ypatingą dėmesį į žmonių, kuriuos valstybės institucijos apgyvendina suaugusiems žmonėms su psichikos sutrikimais skirtuose namuose, padėtį; šiuo atžvilgiu pabrėžia neatidėliotiną poreikį aprūpinti tokius gyventojus tinkama slauga, ypač materialinių ir žmogiškųjų išteklių prasme;

Ekonominiai kriterijai

17. gerai vertina Bulgarijos ekonominę veiklą (vienas didžiausių BVP augimo tempų tarp ES kandidačių ir valstybių narių), kuri yra esminių struktūrinių reformų rezultatas; tai turi būti toliau stiprinama, kad Bulgarija ilgu laikotarpiu galėtų susidoroti su Sąjungoje esančiu konkurenciniu spaudimu ir veikiančiomis rinkos jėgomis;
18. sveikina Komisijos pareiškimą, kad Bulgarija turi patikimą finansinę struktūrą ir sveiką biudžetą, kurį galima pateikti kaip pavyzdį kai kurioms valstybėms narėms, ir reikalauja pagerinti vidaus auditą ir finansinės kontrolės sistemas;
19. ir toliau reikalauja, kad reali ekonominė pažanga būtų matuojama apčiuopiama nauda Bulgarijos žmonėms – gyvenimo lygio pagerėjimu; šiame kontekste sveikina Bulgariją sumažinus nedarbo lygį, išreiškia pasitenkinimą, kad šiam skaičiui pranašaujamas ir tolesnis kritimas 2005 m., bei reikalauja Bulgarijos darbo rinką padaryti lankstesne, kad pagreitėtų užimtumo augimas;
20. džiaugiasi darniu 2002 m. viduryje prasidėjusios stipraus pramoninės gamybos didėjimo poveikiu Bulgarijos ekonomikai;
21. sveikina paskutinius naujus teisės aktus dėl investicijų ir verslo, kurie supaprastino patekimo į rinką ir išėjimo iš rinkos tvarką, nors tuo pačiu įspėja dėl perdėto ir per daug sudėtingo reguliavimo, kuris yra augimo kliūtis;
22. sveikina privataus sektoriaus išsiplėtimą ir didelę pažangą liberalizuojant svarbiausias pramonės šakas, ypač bankininkystę, telekomunikacijų sektorių ir oro transportą, bei padidėjusiu darbuotojų privačiame sektoriuje santykiu nuo 46% 1999 m. iki 64% 2004 m.; tačiau šiame kontekste išreiškia nusivylimą dėl nesėkmingo *Bulgartabac* priklausančių bendrovių pardavimo; pritaria vyriausybės planui surengti pakartotinį *Bulgartabac* priklausančių bendrovių aukcioną iki šios vyriausybės įgaliojimų pabaigos; ragina Bulgarijos vyriausybę palaikyti privatizaciją ir imtis priemonių užtikrinant, kad procedūros būtų skaidrios ir sąžiningos;

Acquis Communautaire

23. ragina Bulgariją ir toliau gerinti administracinius gebėjimus tokiose srityse kaip viešieji pirkimai, konkurencija, teisingumas ir vidaus reikalai, kad būtų užtikrintas veiksmingas *acquis* įgyvendinimas, gyventojams ir rinkos dalyviams teikiamos sąžiningos ir skaidrios viešosios paslaugos;

24. pabrėžia, kad gebėjimas užtikrinti būsimos išorinės ES sienos kontrolę ir užkirsti kelią prekybai žmonėmis ir kontrabandai Europos šalių piliečiams tebelieka didžiausios svarbos klausimu;
25. reikalauja, kad Bulgarija priimtų likusius teisės aktus, ypač vieningos rinkos, bendrovių teisės, aplinkos ir vartotojų apsaugos srityse; yra sunerimęs dėl plataus Bulgarijoje vykstančių neteisėtų kirtimų masto; smerkia tai, kad beveik pusė iš Bulgarijos išvežamo iškirsto miško yra susijęs su neteisėtais kirtimais, ir tai, kad per metus leistinas iškirsti kiekis yra viršijamas 1,5 mln. kubinių metrų; todėl akcentuoja būtinybę sustabdyti Bulgarijoje vykstančius neteisėtus miško kirtimus;
26. džiaugiasi pažanga, kurią Bulgarija padarė derindama šalies žemės ūkio politiką su galiojančiais Bendrijos teisės aktais; tačiau pažymi, kaip svarbu yra pabaigti būtinus pasiruošimus Bendrijos *acquis* perėmimui, o tai reikalauja ne tik įsteigti būtinas kontrolės bei lėšų mokėjimo institucijas, tačiau ir įdarbinti jose atitinkamai kvalifikuotą personalą;
27. yra susirūpinęs dėl to, kad su gyvulių gerove, o ypač su jų transportavimu ir skerdyklomis, susijusios taisyklės vis dar neatitinka ES standartų;
28. pabrėžia, kaip svarbu įsteigti užtektinai pasienio kontrolės punktų veterinarinei ir fitosanitarinei patikrai atlikti bei aprūpinti šiuos punktus reikiama įranga;
29. pabrėžia, kad naujų Bendrijos teisės aktų maisto higienos srityje įgyvendinimas skirtas vien tam, kad gintų vartotojus ir užtikrintų maisto kokybę, todėl neturėtų sąmoningai sukelti struktūrinės koncentracijos maisto perdirbimo pramonėje; skatina Bulgarijos vyriausybę pasinaudoti SAPARD fondų lėšomis produkcijai įvairinti ir decentralizuotai aukštos kokybės maisto gamybai remti;
30. pažymi, kad ilgai planuotos Radijo ir televizijos raidos strategijos priėmimas numatytas 2005 m. kovo mėnesį ir reikalauja tolesnių pastangų garantuoti visiškai nepriklausomas nuo politinės įtakos laisvas masinės informacijos priemones ir imtis priemonių siekiant sumažinti vis didėjančią šmeižto bylų, iškeltų žurnalistams, skaičių;
31. yra susirūpinęs dėl sunkumų užtikrinant intelektinės nuosavybės teises, ypač dėl visuomenės informavimo priemonių piratavimo ir autorių teisių pažeidimų, kurie ir toliau veikia tiek Bulgarijos, tiek užsienio autorių teisių pramonės komercinius interesus ir investavimą; ragina Bulgarijos vyriausybę plėtoti ir teisingai įgyvendinti veiksmingą kontrolės režimą, leidžianti išvengti šios nelegalios veiklos;
32. sveikina naujausias teisinės nuostatas, užbaigiančias diskriminacinę tarifų sistemą turizmo sektoriuje; ragina Bulgarijos valdžios įstaigas pašalinti likusias ES piliečių ir ekonomikos veikėjų diskriminavimo ir suvaržymų formas, ypač dėl įsisteigimo teisės;
33. sveikina Bulgarijos priemones, kurių ji ėmėsi siekdama užtikrinti aukštą branduolinio saugumo lygį Kozlodojaus atominėje elektrinėje; pažymi, kad Tarybos Atominių klausimų grupė pateikė itin palankų pranešimą dėl aukšto branduolinio saugumo lygio ir pažymi svarbų Bulgarijos indėlį į energijos tiekimą platesniam regionui; pripažįsta, kad stojimo derybų su ES metu Bulgarija padarė didelių kompromisų, turinčių žymų poveikį energetikos padėčiai ateityje tiek nacionaliniu lygiu, tiek regione; reiškia susirūpinimą, kad 2010–2012 m. prognozuojamas žymus regiono išteklių gaminimo pajėgumų

sumažėjimas; todėl pabrėžia naujų pajėgumų kūrimo svarbą darniai išlaikant ir sustiprinant palankią Bulgarijos energetikos padėtį bei užtikrinant elektros energijos tiekimo saugumą regione ir siekiant Kioto protokolo tikslų; reikalauja, kad Komisija privalėtų glaudžiai stebėti raidą ir suteiktų visą su tuo susijusią pagalbą; ir reikalauja, kad Taryba, kaip Kozlodojaus elektrinės uždarymo sutarties signatarė, būtų informuota apie su tuo susijusią riziką, kad daugelyje šio regiono šalių gali nutrūkti elektros tiekimas, todėl būtų pasiruošusi lanksčiau peržiūrėti šiame susitarime numatytas elektrinės uždarymo datas, kol Bulgarijoje galės pradėti veikti nauji gamybos pajėgumai, jokių būdu nemažinant saugumo reikalavimų, kuriems turi būti suteiktas besąlygiškas prioritetas;

34. pabrėžia faktą, kad, nors mažos ir vidutinės įmonės Bulgarijoje yra pagrindinė pramonės politikos, užtikrinančios tvarų augimą, inovacijas ir darbo vietų sukūrimą, įgyvendinimo priemonė, trūksta koordinavimo tarp vyriausybės ir nevyriausybinų įstaigų, vis dar nesuformuluota įmonių politika, o administraciniai gebėjimai yra riboti;
35. pritaria pažangai komunikacijų srityje, tačiau vis dėlto mano, kad reikia nedelsiant imtis priemonių dėl dviejų dalykų: pirma, reguliavimo institucijai turi būti suteikti įgaliojimai spręsti komercinius ginčus ir turi būti didinamas jos nepriklausomumas, antra, universaliosios paslaugos turi būti toliau derinamos prie *acquis communautaire* ir veiksmingai įgyvendinamos;
36. ragina Komisiją pastebimai pagerinti Bendrijos finansavimo valdymą, nukreipimą ir skaidrumą, pažymint, kad Bendrijos programas (PHARE, SAPARD, ISPA ir atominės elektrinės uždarymo) sudarė 495,7 mln. eurų 2004 m., 399,5 mln. eurų 2005 m. ir 432,1 mln. eurų 2006 m., tuo tarpu tikimasi, kad po įstojimo 2007-2009 m. finansinis paketas sudarys apie 4600 mln eurų;
37. ragina Bulgarijos valdžios institucijas pademonstruoti skaidrumą ES teikiamoje finansinėje paramoje;
38. atsižvelgdamas į bendrosios žuvininkystės politikos visose srityse įgyvendinimą, primygtinai reikalauja, kad šio sektoriaus valdžios institucijoms ir specialistams būtų padedama pasiręsti įstojimui, tam tikslui skiriant būtinus žmogiškuosius ir finansinius išteklius ir visų pirma įgyvendinant SAPARD programoje numatytas priemones;
39. ir toliau reiškia didelį susirūpinimą dėl to, kad Libijos valdžios įstaigos neišlaisvino Bulgarijos medicinos darbuotojų, kurie kaip įtariamieji baudžiamojoje byloje ir šiuo metu nubautsi mirties bausme yra laikomi suėmimo nuo 1999 m.; ragina Tarybą ir Komisiją ištaisyti šią padėtį;
40. primena, kad Bulgarijos įstojimas į ES nėra savaiminis tikslas ir mano, kad ekonominių, politinių ir socialinių reformų procesas savaime yra teigiamas dalykas, kadangi galiausiai jis turėtų sąlygoti didesnę visų Bulgarijos piliečių gerovę ir gyvenimo kokybę;
41. ragina Komisiją atidėti reikiamas lėšas informacinėms kampanijoms, kurių tikslas – informuoti visuomenę apie tai, kokie gali būti Bulgarijos (ir Rumunijos) stojimo padariniai;
42. pritaria Prisijungimo sutarties pasirašymui 2005 m. balandžio mėnesį ir laukia 18 Bulgarijos stebėtojų Parlamente atvykimo;

43. reikalauja, kad stebint reformos Bulgarijoje pažangą po stojimo sutarties pasirašymo ir prieš pradėdant bet kokius apsaugos sąlygų panaikinimo svarstymus būtų ir toliau atsižvelgiama į Europos Parlamento nuomonę, ir tuo tikslu ragina Komisiją laiku ir reguliariai pranešti Parlamentui apie Bulgarijos raidą;

o

o o

44. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai bei valstybių narių ir Bulgarijos Respublikos vyriausybėms ir parlamentams.